

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»

Юридичний факультет

Кафедра кримінального права, кримінології, цивільного та господарського
права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

С.В. Матвеев

РОБОЧА ПРОГРАМА

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 08 «Право»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 08 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Право»
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни дисципліна професійної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

І.В.Шаповалова
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою кримінального права,
кримінології, цивільного та господарського
права протокол № 1
від «28»серпня 2020 року

Завідувач кафедри

І.В. Шаповалова

Розробники Шаповалова Ірина Віталіївна, кандидат юридичних наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: обов'язкова навчальна дисципліна професійної підготовки

Передумови вивчення навчальної дисципліни: Вивчення дисципліни повинне базуватись на знаннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час опанування ними фундаментальних положень Кримінального права (Загальна і Особлива частини), Цивільного права (Загальна та Особлива частини), навчальної дисципліни Прокуратура України та інші.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Адвокатура України» є положення національного та міжнародного законодавства, які регулюють правовий статус адвоката та праввідносини в сфері організації діяльності адвокатури України.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредити ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Адвокатура України» є закріплення, розширення та поглиблення знань здобувачі вищої освіти щодо змісту норм законодавства, яке регулює організацію та діяльність адвокатури, активізація їх аналітичної діяльності, вироблення навиків самостійного аналізу та тлумачення законодавства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Адвокатура України» є:

- засвоєння теоретичних основ сутності та змісту адвокатської діяльності, а також категоріального апарату, який використовується при викладанні дисципліни (адвокатура України, адвокат, адвокатська діяльність, захист, представництво, договір про надання правової допомоги тощо);
- розширення кола знань про завдання сучасної адвокатури, види та форми адвокатської діяльності, що передбачені законодавством і застосовуються на практиці;
- ознайомлення з правовим та організаційним забезпеченням адвокатів, адвокатських бюро та адвокатських об'єднань;
- з'ясування здобувачі вищої освіти основних соціальних прав адвоката та його помічника, процедури дисциплінарного провадження щодо адвокатів та підстав припинення адвокатської діяльності;
- визначення структури й повноважень органів адвокатського самоврядування;
- з'ясування загальних засад відносин адвокатури з органами юстиції та державного управління.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Адвокатура України» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК10	Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.
СК14	Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики,

	належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
--	--

Програмні результати навчання (ПР)

Шифр	Зміст
ПР5	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
ПР8	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
ПР13	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
ПР14	Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
ПР20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПР21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

4. Структура навчальної дисципліни

№ пп	Найменування тем курсу	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Всього	Лекції	Семінари	СРС	ІКР	Всього	Лекції	Семінари	СРС	ІКР
Змістовний модуль 1. Правовий статус адвоката. Організація діяльності адвокатури України											
1	Сутність, завдання і конституційний статус адвокатури України	30	10	4	14	0	30	4	1	21	0
2	Історичні шляхи становлення та розвитку інституту адвокатури в Україні	30	10	4	14	0	30	2	0	21	0
3	Організація діяльності адвокатури в Україні	30	10	4	14	0	30	2	1	21	0
4	Дисциплінарна відповідальність адвоката	30	10	4	14	0	30	2	1	21	0
5	Міжнародно-правова регламентація і організація діяльності адвокатури в зарубіжних країнах	30	12	4	22	0	30	4	1	48	0
Разом за модуль		150	52	20	78	0	150	14	4	132	
Усього годин		150	52	20	78	0	150	14	4	132	-
Форма підсумкового контролю: диференційований залік											

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Правовий статус адвоката. Організація діяльності адвокатури України

Тема 1. Сутність, завдання і конституційний статус адвокатури України.

Поняття і значення адвокатури в здійсненні правосуддя і захист прав людини. Юридична природа адвокатури. Доктринальні та нормативні підходи до визначення правової природи інституту адвокатури в Україні. Конституційно-правові засади функціонування і розвитку адвокатури в Україні. Правове регулювання діяльності адвокатури.

Взаємозв'язок адвокатури як науки з іншими юридичними науками. Місце і роль адвокатури як науки в системі юридичних наук.

Загальні і спеціальні завдання адвокатури. Захист, представництво та інша юридична допомога як основні завдання адвокатури.

Основні напрямки діяльності адвокатури при здійсненні правосуддя і захист прав і свобод людини.

Законодавчі вимоги до статусу адвоката та помічника адвоката. Особи, які не можуть набути статусу адвоката та помічника адвоката.

Професійні права та обов'язки адвоката. Адвокатська таємниця.

Принципи адвокатської діяльності в контексті основних підходів до право розуміння (легістського та юснатуралістичного). Верховенство права як основоположний принцип адвокатської діяльності. Проблема законодавчого закріплення верховенства права як принципу організації та діяльності адвокатури України.

Тема 2. Історичні шляхи становлення та розвитку інституту адвокатури в Україні.

Формування професійної адвокатури в Україні у XIV – XVI ст. Судовий захист за Литовськими статутами.

Становлення адвокатської професії у XIV – XVI ст. Регулювання діяльності адвоката в проекті Кодексу "Права, по которым судится малороссийский народ".

Запровадження адвокатури як самостійного правового інституту за судовою реформою 1864 року. Організація присяжної адвокатури за "Судовими статутами".

Судовий захист у перші роки радянської влади в Україні (1918 – 1922 рр.). Організація захисту за тимчасовими положеннями про народні суди і революційні трибунали УРСР (1919 р.).

Правове оформлення інституту адвокатури за Положенням про адвокатуру Української РСР (1922 р.).

Колегії захисників у кримінальних і цивільних справах, їх організаційна побудова, вдосконалення у період проведення судової реформи (1922, 1924 рр.). Умови і порядок прийому до колегії захисників.

Запровадження інституту стажистів і практикантів (1927 р.).

Перехід на колективні форми праці захисників, скасування приватної адвокатської практики (1929 р.). Оплата праці адвоката.

Структура, завдання та порядок діяльності адвокатури у 30-х, 40-х роках ХХ ст.

Положення про адвокатуру Української РСР (1952 р.).

Регулювання оплати праці адвоката за нормативними актами (1965 р., 1975 р.).

Конституція УРСР 1978 р. і розвиток законодавства про адвокатуру Української РСР 1980 р. Організаційна побудова адвокатури, прийом до колегії адвокатів, порядок надання юридичної допомоги. Права та обов'язки адвокатів. Дисциплінарна відповідальність адвокатів. Державне керівництво адвокатурою.

Тема 3. Організація діяльності адвокатури в Україні

Організаційні форми адвокатської діяльності. Види професійних адвокатських об'єднань. Порядок реєстрації адвокатських об'єднань. Статут адвокатського об'єднання та інші документи, на підставі яких здійснюється адвокатська діяльність.

Організація роботи в адвокатських об'єднаннях та приватної адвокатської діяльності. Надання юридичної допомоги.

Надання консультативної юридичної допомоги фізичним та юридичним особам. Складання довідок щодо законодавства, заяв, скарг та інших документів правового характеру. Позасудове представництво інтересів громадян.

Основні види громадських адвокатських організацій. Відмінність громадських адвокатських організацій від професійних адвокатських об'єднань.

Спілка адвокатів України. Завдання та форми діяльності. Статут громадської організації "Спілка адвокатів України".

Організаційні, соціальні та процесуально-правові гарантії адвокатської діяльності.

Оплата праці адвоката. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Припинення адвокатської діяльності.

Організація та порядок діяльності Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури та кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

Адвокатська етика. Правила адвокатської етики, схвалені Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури.

Основні проблеми організації діяльності адвокатури та шляхи подальшого вдосконалення організаційно-правових засад діяльності інституту адвокатури в Україні.

Тема 4. Дисциплінарна відповідальність адвоката

Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури. Юридична відповідальність адвоката. Підстави зупинення та припинення адвокатської діяльності.

Тема 5. Міжнародно-правова регламентація і організація діяльності адвокатури в зарубіжних країнах.

Міжнародно-правові засади адвокатської діяльності та їх роль у процесах функціонування і розвитку адвокатури в Україні в контексті стратегічного курсу України на європейську інтеграцію.

Основні міжнародні нормативно-правові акти ООН (ратифіковані Україною), що визначають міжнародні принципи адвокатської діяльності:

- Загальна декларація прав людини (10 грудня 1948 р.);
- Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (16 грудня 1966 р.);
- Мінімальні стандарти правил поведінки з в'язнями (30 серпня 1955 р.);
- Звід принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню або ув'язненню в будь-якій формі (9 грудня 1988 р.);
- Основні положення про роль адвокатів (1 серпня 1990 р.).

Ратифіковані Україною міжнародно-правові акти Ради Європи, що визначають основні засади адвокатської діяльності:

- Конвенція про захист прав людини та основних свобод (4 листопада 1950 р.);
- Протоколи до конвенції про захист прав людини та основних свобод (1952 р., 1963 р., 1983 р., 1984 р.);
- Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини (5 березня 1966 р.);
- Резолюція (78) 8 Комітету міністрів Ради Європи про юридичну допомогу і консультації (2 березня 1978 р.) та Додаток до неї;
- Рекомендація R (81) 7 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про шляхи полегшення доступу до правосуддя (14 травня 1981 р.) та Додаток до неї;
- Рекомендація R (84) 5 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про принципи цивільного судочинства, спрямовані на вдосконалення судової системи (28 лютого 1984 р.) та Додаток до неї;
- Рекомендації R (2000) 21 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків (25 жовтня 2000 р.);
- Загальний кодекс правил для адвокатів країн Євроспівтовариства (18 жовтня 1988 р.).

Недоліки вітчизняного законодавства, що регламентує статус, порядок організації та роботи адвокатури України в контексті розвитку міжнародного та регіонального європейського правового поля.

Законодавство про адвокатуру в країнах СНД. Характеристика законодавчих підходів до формування правових засад організації та функціонування адвокатури в країнах СНД. Спільні та відмінні риси організації та функціонування адвокатури в країнах СНД.

Організація та функціонування адвокатури у західних країнах (Німеччина, Великобританія, США, Франція) та країнах СНД (Білорусія, Казахстан) – порівняльний аналіз.

Перспективи та можливості запозичення досвіду законодавчого забезпечення організації та функціонування адвокатури в зарубіжних країнах для розвитку інституту адвокатури України.

6. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
	Правовий статус адвоката. Організація діяльності адвокатури України		
1	Сутність, завдання і конституційний статус адвокатури України	10	4
2	Історичні шляхи становлення та розвитку інституту адвокатури в Україні	10	2
3	Організація діяльності адвокатури в Україні	10	2
4	Дисциплінарна відповідальність адвоката	10	2
5	Міжнародно-правова регламентація і організація діяльності адвокатури в зарубіжних країнах	12	4
Усього годин		52 год.	14 год.

7. Темі практичних занять Не передбачено навчальним планом

8. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
	Правовий статус адвоката. Організація діяльності адвокатури України		
1	Сутність, завдання і конституційний статус адвокатури України Поняття та конституційно-правовий статус адвокатури України. Зв'язок адвокатури з іншими юридичними науками. Завдання адвокатури на сучасному етапі. Принципи та види адвокатської діяльності. Верховенство права як основоположний принцип адвокатської діяльності. Професійні права та обов'язки адвоката.	4	1
2	Історичні шляхи становлення та розвитку інституту адвокатури в Україні -Нормативно-правові джерела адвокатури в Україні. -Історичні аспекти становлення та розвитку адвокатури в Україні.	4	0
3	Організація діяльності адвокатури в Україні 1. Організаційні форми адвокатської діяльності. Види професійних адвокатських об'єднань. 2. Сутність та види громадських адвокатських організацій. Спілка адвокатів України. 3. Основні гарантії адвокатської діяльності.	4	1

	4. Припинення адвокатської діяльності. 5. Правила адвокатської етики, схвалені Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури. Висновки		
4	Дисциплінарна відповідальність адвоката -Види юридичної відповідальності адвоката. -Дисциплінарна відповідальність адвоката. Системи кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури. Організація та порядок діяльності Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.	4	1
5	Міжнародно-правова регламентація і організація діяльності адвокатури в зарубіжних країнах 1. Проблема відповідності чинного національного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність міжнародним стандартам. 2. Основні засади організації роботи адвоката в провідних європейських країнах. 3. Адвокатська діяльність за законодавством Німеччини. 4. Характеристика діяльності адвокатури Франції. 5. Організація адвокатської діяльності у США. 6. Особливості здійснення адвокатської діяльності за законодавством Великобританії.	4	1
Усього годин		20 год.	4 год.

**9. Теми лабораторних занять
Не передбачено навчальним планом**

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
	Правовий статус адвоката. Організація діяльності адвокатури України		
1	Сутність, завдання і конституційний статус адвокатури України	14	21
2	Історичні шляхи становлення та розвитку інституту адвокатури в Україні	14	21
3	Організація діяльності адвокатури в Україні	14	21
4	Дисциплінарна відповідальність адвоката	14	21
5	Міжнародно-правова регламентація і організація діяльності адвокатури в зарубіжних країнах	22	48
Усього годин		78 год.	132 год.

*

**11. Завдання для самостійної роботи
Тестові завдання**

**Тема: ІСТОРИЧНІ ШЛЯХИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ**

ВАРІАНТ 1

1. Зародки інституту адвокатури на території сучасної України виникли:

1. за часів Київської Русі;
2. за часів татаро-монгольської навали;
3. за часів Великого князівства Литовського;
4. за часів Речі Посполитої;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

2. Термін “адвокат” у значенні захисник прав сторони вперше вживається у:

1. “Руській правді”;
2. “Правах, по котрым судится малороссийский народ”;
3. Литовських статутах;
4. конституції Пилипа Орлика;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

3. “Права, по котрым судится малороссийский народ” передбачали суттєве обмеження самоврядності інституту адвокатури, яке полягало у:

1. обов’язку складання кваліфікаційного іспиту для отримання права на зайняття адвокатською діяльністю;
2. тому, що адвокатами могли бути тільки духовні особи;
3. тому, що нехристияни могли захищати лише своїх єдиновірців;
4. можливості здійснення адвокатської діяльності судовими службовцями не у своїх округах;
5. обов’язку реєстрації професійних адвокатів у тих судах, де вони виявляють бажання працювати;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

4. Основними відмінними рисами між присяжними повіреними і приватними повіреними були:

1. присяжні повірені обирали свої ради, а приватні повірені – ні;
2. присяжні повірені мали право здійснювати захист у кримінальних справах, а приватні повірені – представництво у цивільних справах;
3. присяжні повірені мали право здійснювати свою діяльність в усіх судах, а приватні повірені – тільки в тих судах, до яких вони були приписані;
4. приватні повірені були підзвітні присяжним повіреним, а присяжні повірені були підзвітні суду;
5. особи, що бажали стати присяжними повіреними, повинні були мати стаж судової роботи не менше 5 років, а для приватних повірених вимога стажу роботи не висувалася;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

5. Згідно постанови Народного Секретаріату від 4 січня 1918 р. “Про введення народного суду” захисниками в суді могли бути:

1. всі громадяни, що досягли 18-річного віку;
2. всі громадяни, що мали вищу освіту;
3. всі громадяни, що мали вищу юридичну освіту;
4. всі громадяни, що мали вищу юридичну освіту і досягли 25 років;
5. всі громадяни, що мали стаж практичної юридичної діяльності не менше 2 років;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

6. Одним із суттєвих кроків, що сприяли становленню інституту адвокатури в УРСР у 1918 – 1920 рр., було:

1. віднесення питання про допуск правозахисника до участі у справі на стадії попереднього слідства на розсуд слідчого;

2. введення правила визначення осіб, що можуть здійснювати правозахист у революційних трибуналах, Народним комісаріатом юстиції та юридичними відділами губвиконкомів;

3. введення обов'язкового правового захисту осіб по деяких категоріях кримінальних справ та у справах, підсудних революційним трибуналам;

4. перетворення інституту адвокатури в частину державного апарату;

5. створення у лютому 1919 р. юридичних консультацій в усіх містах України;

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

7. Згідно Положення про адвокатуру Української РСР (2 жовтня 1922 р.) губернські колегії захисників у кримінальних і цивільних справах створювались:

1. при губернських адміністраціях;

2. при губернських виконавчих комітетах;

3. при губернських радах народних судів;

4. при губернських народних судах;

5. при губернських радах народних депутатів;

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

8. Положення про судоустрій Української РСР (16 грудня 1922 р.) переклало право нагляду за діяльністю колегій захисників:

1. з губернських судів на окружні суди;

2. з губернських рад народних судів на губернські суди;

3. з губернських рад народних судів на окружні суди;

4. з окружних судів на губернські суди;

5. з окружних судів на

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

9. Серед основних точок зору щодо реорганізації колегій захисників, що сформувались в УРСР на середину 20-х р.р. XX ст., можна виділити такі:

1. скасування існуючого інституту адвокатури і запровадження колегій правозаступників, які б утримувались виключно за рахунок держави;

2. реорганізація існуючих колегій в інститут державної адвокатури зі скасуванням приватних кабінетів і запровадженням державних адвокатських контор;

3. створення кооперативних артілей адвокатів із самостійними (артільними) адвокатськими конторами;

4. реорганізація існуючих юридичних консультацій в колективні кабінети захисту;

5. доцільність залишення існуючої форми організації колегій захисників;

6. скасування колективних форм організації адвокатської діяльності та розвиток приватних адвокатських кабінетів;

7. усі відповіді правильні;

8. жодної правильної відповіді.

10. Згідно Постанови НКЮ від 11 лютого 1932 р. "Про структуру та функції обласних органів НКЮ":

1. скасовувались міжрайонні колегії захисників і утворювались колегії при обласних судах, непідконтрольні жодним державним органам;

2. скасовувались колегії захисників при обласних судах і створювались міжрайонні колегії, підконтрольні і підзвітні міжрайонним судам;

3. скасовувались колегії захисників при обласних судах і створювались окружні колегії, підконтрольні і підзвітні окружним судам;

4. скасовувались міжрайонні колегії захисників і утворювались колегії при обласних судах, що діяли під керівництвом і наглядом цих судів;

5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

11. Перше загальносоюзне Положення про адвокатуру в СРСР було затверджене:

1. Верховною Радою СРСР у 1938 р.;
2. Радою Народних Комісарів СРСР у 1939 р.;
3. Радою Міністрів СРСР у 1939 р.;
4. Радою Народних Комісарів СРСР у 1940 р.;
5. Радою Міністрів СРСР у 1940 р.;
6. Верховною Радою СРСР у 1941 р.;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

12. Перше Положення про адвокатуру в СРСР встановлювало такі види дисциплінарних стягнень, що могли бути застосовані до члена колегії адвокатів:

1. зауваження;
2. догана;
3. сувора догана;
4. відсторонення адвоката від роботи строком до 6 місяців;
5. виключення із складу колегії адвокатів;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

13. В період з 1923 р. по 1939 р. на території Галичини всі адвокати були об'єднані:

1. у Спілку українських адвокатів;
2. у Спілку адвокатів України;
3. у Адвокатську раду України;
4. у Раду адвокатів Галичини;
5. у Галицьку адвокатську Раду;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

14. В розгляді яких категорій кримінальних справ участь адвоката була фактично заборонена в СРСР в середині та наприкінці 30-х р.р. XX ст.:

1. про шкідництво;
2. про підготовку та вчинення терористичних актів;
3. про навмисні вбивства;
4. про диверсії;
5. про пограбування державного майна в особливо великих розмірах;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

15. Кримінально-процесуальний кодекс УРСР, прийнятий 28 грудня 1960 р., передбачав, що захисник допускається до участі в кримінальній справі:

1. зі стадії судового розгляду;
2. з моменту затримання підозрюваного;
3. з моменту першого допиту;
4. з моменту винесення обвинувального вироку судом 1-ї інстанції;
5. з моменту оголошення обвинуваченому про закінчення попереднього слідства і пред'явлення йому всіх матеріалів справи для ознайомлення;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

16. Згідно з Положенням про адвокатуру УРСР від 25 вересня 1962 р. членами колегій адвокатів могли бути:

1. громадяни СРСР, які мали вищу юридичну освіту і стаж роботи за спеціальністю юриста не менше 2 років;
2. громадяни СРСР без вищої юридичної освіти, зі стажем роботи за спеціальністю юриста не менше 5 років;

3. громадяни СРСР, які мали вищу юридичну освіту і стаж роботи за спеціальністю юриста не менше 6 місяців;
4. громадяни СРСР без вищої юридичної освіти, зі стажем роботи за спеціальністю юриста не менше 8 років – з дозволу Міністерства юстиції УРСР;
5. громадяни СРСР, які мали вищу юридичну освіту і стаж роботи за спеціальністю юриста не менше 1 року;
6. громадяни СРСР без вищої юридичної освіти, зі стажем роботи за спеціальністю юриста не менше 5 років – з дозволу виконкому обласної Ради депутатів трудящих;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

17. Згідно з Положенням про адвокатуру УРСР від 25 вересня 1962 р. на адвоката покладалось, зокрема, такі обов'язки:

1. обов'язок використання будь-яких засобів та способів захисту інтересів фізичних та юридичних осіб;
2. обов'язок нерозголошення відомостей, що були повідомлені йому довірительом у зв'язку із наданням юридичної допомоги в даній справі;
3. заборона відмови від прийнятого на себе захисту обвинуваченого;
4. обов'язок використання всіх вказаних у законі засобів та способів захисту прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

18. Згідно Положення про адвокатуру УРСР від 1 жовтня 1980 р. порушити справу про дисциплінарну відповідальність адвоката могли:

1. рахункова палата колегії адвокатів;
2. загальні збори колегії адвокати;
3. голова президії колегії адвокатів;
4. ревізійна комісія колегії адвокатів;
5. президія колегії адвокатів;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

19. Згідно з Положенням про адвокатуру УРСР від 1 жовтня 1980 р. до основних завдань адвокатури УРСР були віднесені, зокрема, такі:

1. сприяння охороні прав і законних інтересів громадян і організацій;
2. сприяння здійсненню правосуддя;
3. сприяння додержанню і зміцненню законності;
4. сприяння вихованню громадян у дусі точного і неухильного виконання законів;
5. сприяння вихованню громадян у дусі додержання дисципліни праці, поваги до прав, честі і гідності інших осіб;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

20. Згідно Основ законодавства СРСР та союзних республік про судоустрій від 13 листопада 1989 р. особі гарантувалося право на захист, яке забезпечувалося шляхом можливості участі захисника у справі з моменту:

1. початку судового розгляду;
2. винесення обвинувального вироку по справі;
3. пред'явлення обвинувачення;
4. затримання, арешту чи пред'явлення обвинувачення;
5. застосування запобіжних заходів;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

1. Професійна адвокатура на території сучасної України виникла:

1. в період Київської Русі;
2. в період татаро-монгольської навали;
3. в період польсько-литовської доби;
4. в період перебування українських земель у складі Російської імперії;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

2. У Литовських статутах захисника прав сторони у суді позначав термін:

1. адвокат;
2. адвокатус;
3. прокурор;
4. прокуратор;
5. судовий повірений;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

3. Згідно судової реформи, що відбулась в Російській імперії на початку 60-тих рр..

XIX ст. вирізнялись такі категорії адвокатів:

1. адвокати і прокуратори;
2. патрони і повірені;
3. присяжні повірені і приватні повірені;
4. судові пленипотенти і повірені;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

4. Згідно Положення про адвокатуру, що діяло з 1868 р. на українських землях у складі Австро-Угорської імперії, щоб стати адвокатом, необхідно було:

1. мати ступінь бакалавра права, пройти 10-річне стажування і здати адвокатські іспити перед спеціальною комісією;
2. мати ступінь доктора права, пройти 7-річне стажування і здати адвокатські іспити перед спеціальною комісією;
3. мати ступінь магістра права, пройти 5-річне стажування і здати адвокатські іспити перед спеціальною комісією;
4. мати ступінь спеціаліста права, пройти 3-річне стажування і здати адвокатські іспити перед спеціальною комісією;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

5. Тимчасове положення про народні суди і революційні трибунали УСРР від 14 лютого 1919 р. щодо інституту адвокатури передбачало, зокрема, таке:

1. по суті інститут адвокатури скасовувався;
2. створювались колегії правозаступників в народних судах та колегії правозаступників при революційних трибуналах;
3. відновлювався інститут присяжної і приватної адвокатури;
4. всі професійні правозаступники ставали державними службовцями і отримували заробітну плату;
5. вводилась вимога обов'язкового правозахисту в кримінальних справах та скасовувався інститут представництва в цивільних справах;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

6. Серед принципів, що були закріплені першим Всеукраїнським з'їздом працівників юстиції (січень 1922 р.) у резолюції “Про адвокатуру”, можна вирізнити такі:

1. організація колегій правозаступників при губернських відділах юстиції;
2. введення визначення оплати праці адвоката за таксою;
3. надання інституту адвокатури статусу незалежного громадського формування;
4. вважати неприпустимим сумісництво членів колегій захисників з посадами у міліції, розшуку тощо;

5. врахування побажань особи, що потребує юридичної допомоги, при виборі захисника в кримінальних справах чи представника в цивільних справах;

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

7. Згідно Положення про адвокатуру Української РСР (2 жовтня 1922 р.) до колегії захисників не могли входити особи, які:

1. не досягли повноліття;

2. позбавлені виборчих прав;

3. виключені раніше з колегії захисників;

4. обіймають посади в державних установах і на підприємствах;

5. перебувають під слідством і судом;

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

8. Положення про судоустрій Української РСР (16 грудня 1922 р.) переклало право нагляду за діяльністю колегій захисників:

1. з губернських судів на окружні суди;

2. з губернських рад народних судів на губернські суди;

3. з губернських рад народних судів на окружні суди;

4. з окружних судів на губернські суди;

5. з окружних судів на

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

9. Першим документом в УРСР початку 20-х р.р. ХХ ст., що містив норми професійної адвокатської етики, стало прийняте у:

1. 1920 р. звернення до членів колегій Харківської колегії захисників;

2. 1921 р. звернення до членів колегій Полтавської колегії захисників;

3. 1922 р. звернення до членів колегій Вінницької колегії захисників;

4. 1923 р. звернення до членів колегій Київської колегії захисників;

5. 1924 р. звернення до членів колегій Черкаської колегії захисників;

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

10. Постанова колегії НКЮ УРСР “Про реорганізацію колегій захисників”, прийнята 12 вересня 1928 р. , зокрема, передбачала:

1. перехід на колективні форми організації праці захисників;

2. перехід на індивідуальні форми організації праці захисників;

3. добровільний характер прикріплення захисників до консультацій та ліквідація приватних кабінетів;

4. примусовий характер створення приватних кабінетів захисників та ліквідація колективних юридичних консультацій;

5. скасування обов’язкового інституту практикантів;

6. запровадження обов’язкового інституту практикантів;

7. усі відповіді правильні;

8. жодної правильної відповіді.

11. Одним з суттєвих для розвитку адвокатури наслідків прийняття Конституції СРСР (5 грудня 1936 р.) та Конституції УРСР (30 січня 1937 р.) стало:

1. скасування інституту адвокатури як такої;

2. підпорядкування існуючих колегій захисників Найвищому Суду;

3. створення відділу судового захисту і юридичної допомоги населенню в структурі Наркомату юстиції УРСР;

4. перетворення адвокатури на незалежний самоврядний громадський інститут;

5. утворення нових окружних і міжрайонних колегій адвокатури;

6. усі відповіді правильні;

7. жодної правильної відповіді.

12. Перше Положення про адвокатуру в СРСР встановлювало, що членами колегій адвокатів можуть бути:

1. особи, що мають вищу юридичну освіту або закінчили юридичні школи, а також мають стаж юридичної роботи не менше одного року;
2. особи, що мають вищу юридичну освіту та мають стаж юридичної роботи не менше двох років;
3. особи, які не мають юридичної освіти, але працювали не менше одного року судьями, прокурорами, слідчими чи юрисконсультами;
4. особи, які не мають юридичної освіти, але працювали не менше трьох років судьями, прокурорами, слідчими чи юрисконсультами;
5. особи, що закінчили юридичні школи і мають стаж роботи судьями, прокурорами, слідчими чи юрисконсультами не менше п'яти років;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

13. Загальне керівництво колегіями адвокатів, згідно першого Положення про адвокатуру в СРСР, здійснювалось:

1. Народним Комісаріатом юстиції СРСР;
  2. Народним Комісаріатом юстиції СРСР через Народний Комісаріат юстиції УРСР;
  3. Народним Комісаріатом юстиції СРСР через Народний Комісаріат юстиції УРСР та управління НКЮ при обласних Радах депутатів трудящих;
  4. Народним Комісаріатом юстиції СРСР через Народний Комісаріат юстиції УРСР та управління НКЮ при обласних та районних Радах депутатів трудящих;
  5. усі відповіді правильні;
  6. жодної правильної відповіді.
14. В період з 1923 р. по 1939 р. на території Галичини всі адвокати були об'єнані:

1. у Спільку українських адвокатів;
2. у Спільку адвокатів України;
3. у Адвокатську раду України;
4. у Раду адвокатів Галичини;
5. у Галицьку адвокатську Раду;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

15. В розгляді яких категорії кримінальних справ участь адвоката була фактично заборонена в СРСР в середині та наприкінці 30-х р.р. XX ст.:

8. про шкідництво;
9. про підготовку та вчинення терористичних актів;
10. про навмисні вбивства;
11. про диверсії;
12. про пограбування державного майна в особливо великих розмірах;
13. усі відповіді правильні;
14. жодної правильної відповіді.

16. Згідно Положення про адвокатуру УРСР від 25 вересня 1962 р. колегії адвокатів визначались як:

1. добровільні професійні громадські об'єднання, що здійснюють захист на попередньому слідстві у в суді тощо;
2. добровільні об'єднання осіб, які здійснюють захист на попередньому слідстві у в суді тощо;
3. підрозділ органів державної юстиції, який утворюють особи, які здійснюють захист на попередньому слідстві у в суді тощо;
4. підрозділ правоохоронних органів, в який об'єднуються особи, які здійснюють захист на попередньому слідстві у в суді тощо;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

17. Згідно Положення про адвокатуру УРСР від 25 вересня 1962 р. до основних прав адвоката були віднесені, зокрема, такі:

1. право обирати та бути обраним до складу органів колегії адвокатів;
2. право брати участь в обговоренні питань, пов'язаних з діяльністю колегії;
3. право користуватись допомогою по тимчасовій непрацездатності;
4. право на пенсійне забезпечення на загальних засадах;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

18. Згідно Положення про адвокатуру УРСР від 1 жовтня 1980 р. до основних завдань адвокатури УРСР були віднесені, зокрема, такі:

1. сприяння охороні прав і законних інтересів громадян і організацій;
2. сприяння здійсненню правосуддя;
3. сприяння додержанню і зміцненню законності;
4. сприяння вихованню громадян у дусі точного і неухильного виконання законів;
5. сприяння вихованню громадян у дусі додержання дисципліни праці, поваги до прав, честі і гідності інших осіб;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

19. Згідно Положення про адвокатуру УРСР від 1 жовтня 1980 р. Міністерство юстиції УРСР мало такі повноваження щодо діяльності колегій адвокатів:

1. визначення порядку стажування в колегіях адвокатів;
2. розгляд скарг на постанови президії колегій адвокатів;
3. контроль за додержанням колегіями адвокатів вимог законодавства, що регулює діяльність адвокатури;
4. встановлення порядку подання адвокатами юридичної допомоги громадянам і організаціям;
5. узагальнення практики роботи колегій адвокатів;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

20. Спілка адвокатів України була утворена:

1. у 1988 р. Міністерством юстиції УРСР;
2. у 1989 р. установчим з'їздом юристів України;
3. у 1989 р. установчим з'їздом адвокатів республіки;
4. у 1990 р. Міністерством юстиції УРСР;
5. у 1990 р. установчим з'їздом адвокатів республіки;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

Тема 5. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

1. До основних прав людини, передбачених Загальною декларацією прав людини, можна віднести:

1. право на працю;
2. право на свободу мирних зборів і об'єднань;
3. право на свободу переконань і на мирних їх вияв;
4. право на судовий захист;
5. право на визнання її правосуб'єктності;
6. право на життя, свободу і особисту недоторканість;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

2. За своєю функцією в системі міжнародно-правових норм Загальна декларація прав людини її авторами передбачалась як:

1. всесвітня конституція;
2. обов'язкова вимога до всіх народів і держав;
3. певний зразок, відповідати якому мають прагнути всі народи і всі держави;
4. прообраз конституції Європейського Союзу;
5. частина Статуту ООН;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

3. Загальна декларація прав людини встановлює такі основні правові презумпції та

принципи:

1. презумпція невинуватості;
2. принцип верховенства прав людини;
3. презумпція винуватості;
4. принцип верховенства закону;
5. принцип невідворотності покарання;
6. принцип рівності перед законом;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

4. До документів, що стали підставою для прийняття Основних положень про роль адвокатів (1.08.90 р.), преамбула цих Положень відносить, зокрема, такі:

1. Основні положення про роль адвокатів;
2. Конвенцію про права дитини;
3. Загальну декларацію про права людини;
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права;
5. Декларацію про основні принципи юстиції для жертв злочину й перевищення влади;
6. Конвенцію про захист прав людини та основних свобод;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

5. Основні положення про роль адвокатів (1.08.90 р.) містять в собі, зокрема, такі розділи:

1. Загальні положення про діяльність адвокатів;
2. Доступ до адвокатів і юридичної допомоги;
3. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури;
4. Спеціальні гарантії у кримінальній юстиції;
5. Гарантії діяльності адвокатів
6. Професійні асоціації адвокатів;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

6. Основні положення про роль адвокатів (1.08.90 р.) до обов'язків адвоката щодо клієнта відносять:

1. консультації клієнта про його права та обов'язки;
2. постійно дбати про честь і гідність своєї професії;
3. надання допомоги клієнту будь-яким законним способом та вчинення правових дій

для захисту його інтересів;

4. не відмовлятися від прийнятого на себе захисту;
5. не порушувати будь-які соціальні норми;
6. надання клієнту допомоги у судах, трибуналах та адміністративних органах;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

7. До основних міжнародних нормативно-правових актів ООН (ратифікованих Україною), що визначають міжнародні принципи адвокатської діяльності, зокрема належать:

1. Конвенція про захист прав людини і основних свобод (14 листопада 1950 р.);
  2. Загальна декларація про права людини (10 грудня 1948 р.);
  3. Мінімальні стандарти правил поводження з в'язнями (30 серпня 1955 р.);
  4. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини (5 березня 1966 р.);
  5. Основні положення про роль адвокатів (1 серпня 1990 р.);
  6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (16 грудня 1966 р.);
  7. усі відповіді правильні;
  8. жодної правильної відповіді.
8. Конвенція про захист прав людини і основних свобод встановлює такі випадки, в яких позбавлення життя іншої особи не вважається порушенням вимог Конвенції:
1. при захисті будь-якої особи від незаконного насильства;
  2. при воєнних діях чи оголошенні в країні надзвичайного стану;
  3. при стихійних лихах чи інших катаклізмах значного масштабу;
  4. при здійсненні законного арешту або для запобігання втечі особи, яка законно тримається під вартою;
  5. при вчиненні правомірних дій для придушення заворушення або повстання;
  6. усі відповіді правильні;
  7. жодної правильної відповіді.
9. Конвенція про захист прав людини і основних свобод встановлює такі випадки законного позбавлення свободи:
1. законне ув'язнення особи після її засудження компетентним судом;
  2. законний арешт особи за невиконання законної вимоги суду;
  3. затримання неповнолітнього на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру;
  4. законне затримання психічно хворих, алкоголиків, наркоманів чи бродяг;
  5. законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань;
  6. усі відповіді правильні;
  7. жодної правильної відповіді.
10. Конвенція про захист прав людини і основних свобод такі випадки обмеження публічності судового розгляду справи:
1. в інтересах збереження моралі;
  2. в інтересах збереження громадського порядку;
  3. в інтересах збереження національної безпеки;
  4. в інтересах неповнолітньої особи;
  5. в інтересах захисту приватного життя сторін;
  6. в інтересах правосуддя;
  7. усі відповіді правильні;
  8. жодної правильної відповіді.
11. До міжнародно-правових актів Ради Європи, ратифікованих Україною, що визначають основні засади адвокатської діяльності, можна віднести такі:
1. Загальна декларація про права людини (10 грудня 1948 р.);
  2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод (14 листопада 1950 р.);
  3. Мінімальні стандарти правил поводження з в'язнями (30 серпня 1955 р.);
  4. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини (5 березня 1966 р.);
  5. Звід принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню або ув'язненню в будь-якій формі (9 грудня 1988 р.);
  6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (16 грудня 1966 р.);
  7. усі відповіді правильні;
  8. жодної правильної відповіді.
12. В США на сучасний момент один адвокат припадає в середньому:

1. на 50 жителів;
2. на 200 жителів;
3. на 500 жителів;
4. на 1000 жителів;
5. на 5000 жителів;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

13. В США отримання патенту на право здійснення адвокатської діяльності дає можливість надавати адвокатські послуги:

1. на всій території США;
2. на території країн Північної Америки;
3. на території декількох визначених в патенті штатів;
4. на території того штату, де видано відповідний патент;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

14. В США адвокатська діяльність здійснюється у таких організаційних формах:

1. у складі Американської асоціації юристів;
2. індивідуальна практика;
3. у складі Асоціації адвокатів США;
4. у складі невеликих адвокатських контор;
5. у довільній формі, невизначеній законом;
6. у складі великих адвокатських фірм;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

15. В якій з перелічених нижче країн всі юристи поділені на дві категорії: баристери і соліситори:

1. Російська федерація;
2. США;
3. Казахстан;
4. Німеччина;
5. Великобританія;
6. Франція;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

16. Професійною організацією соліситорів є:

1. Асоціація соліситорів, заснована у 1945 р.;
2. Спілка юристів, заснована у 1845 р.;
3. Спілка соліситорів, заснована у 1900 р.;
4. Асоціація юристів, заснована у 1950 р.;
5. усі відповіді правильні;
6. жодної правильної відповіді.

17. Професійною організацією баристерів є:

1. Генеральна рада адвокатури;
2. Генеральна рада юристів;
3. Спілка юристів;
4. Асоціація юристів;
5. Генеральна асоціація адвокатури;
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

18. Основними спеціалізованими актами, що визначають правовий статус адвокатури у Німеччині, є:

1. Федеральне положення про адвокатів;

2. Конституція Німеччини;
3. Федеральне положення про адвокатські збори;
4. Загальнонаціональне положення про адвокатську діяльність;
5. Закон Німеччини «Про адвокатуру»;
6. Федеральний Закон Німеччини «Про адвокатуру»;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

19. Основними організаційними формами діяльності адвокатів в Німеччині є:

1. спілки та асоціації адвокатів;
2. індивідуальні канцелярії;
3. робота в державних органах;
4. спільні канцелярії, в які об'єднуються декілька адвокатів;
5. об'єднання з представниками суміжних професій (нотаріусами, аудиторам тощо);
6. усі відповіді правильні;
7. жодної правильної відповіді.

20. У Німеччині при розгляді справи судом II інстанції процесуальні дії мають право вчиняти:

1. тільки сторони судового процесу;
2. сторони судового процесу і їх представники;
3. або сторони судового процесу, або їх представники;
4. сторони судового процесу і їх представники-адвокати;
5. або сторони судового процесу, або їх представники-адвокати;
6. тільки адвокати-представники сторін;
7. усі відповіді правильні;
8. жодної правильної відповіді.

Теми рефератів

1. Організація адвокатури в країнах Західної Європи.
2. Міжнародно-правова регламентація діяльності адвокатури.
3. Зв'язок адвокатури з іншими юридичними науками.
4. Сучасні громадські адвокатські організації адвокатури.
5. Верховенство права як основоположний принцип адвокатської діяльності.
6. Організація та порядок діяльності Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
7. Правила адвокатської етики, схвалені Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури.
8. Тенденції розвитку ринку адвокатських послуг в Україні.
9. Консультативна робота адвоката на підприємстві, в установі, організації.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційованого заліку)

1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура України».
2. Історичні аспекти становлення адвокатури та адвокатської діяльності.
3. Еволюція суспільних відносин як засада виникнення та існування адвокатури та адвокатської діяльності.
4. Адвокатура Греції та Риму.
5. Організація адвокатури за Литовськими статутами.
6. Впорядкування адвокатської професії у «Правах, по котрым судится малороссийский народ».
7. Адвокатура у період судової реформи 1864 р.
8. Розвиток адвокатури в радянський період.
9. Розвиток демократичних засад організації адвокатури та адвокатської діяльності в Україні.

10. Адвокатура та адвокатська діяльність в контексті Конституції України, Кримінального процесуального кодексу, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших нормативно-правових документів.
11. Адвокатура в Україні: правовий статус, завдання та принципи її діяльності на сучасному етапі.
12. Верховенство права, законності, гуманізму, демократизму, добровільності, незалежності та самоврядності, як принципів організації та діяльності адвокатури.
13. Організаційні форми адвокатської діяльності: законодавче врегулювання та практика, що склалась в Україні.
14. Особливості здійснення адвокатської діяльності індивідуально.
15. Адвокатське бюро як одна з організаційних форм адвокатської діяльності.
16. Законодавче врегулювання та практика діяльності адвокатських об'єднань в Україні.
17. Створення, реорганізація, ліквідація адвокатських бюро та адвокатських об'єднань.
18. Види адвокатської діяльності.
19. Поняття адвоката.
20. Професійні права та обов'язки адвоката.
21. Адвокатська таємниця та наслідки її розголошення.
22. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю.
23. Особливості статусу адвоката іноземної держави.
24. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави.
25. Засади та завдання адвокатського самоврядування.
26. Національна асоціація адвокатів України.
27. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
28. Конференція адвокатів регіону.
29. Рада адвокатів регіону.
30. Склад та повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
31. Ревізійна комісія адвокатів регіону.
32. Склад та повноваження Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
33. Підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.
34. Порядок здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвоката.
35. Стадії дисциплінарного провадження щодо адвоката.
36. Розгляд та прийняття рішення у дисциплінарній справі.
37. Оскарження рішення у дисциплінарній справі.
38. Вища ревізійна комісія адвокатури.
39. З'їзд адвокатів України: структура та функції.
40. Повноваження і порядок роботи Ради адвокатів України.
41. Повноваження голови Ради адвокатів України.
42. Обов'язковість рішень органів адвокатського самоврядування.
43. Фінансове забезпечення органів адвокатського самоврядування.
44. Правила адвокатської етики як звід етичних засад діяльності адвокатури.
45. Поняття та характеристика основних принципів адвокатської етики.
46. Принцип конфіденційності у діяльності адвоката.
47. Етичні аспекти відносин між адвокатами, а також майнові особливості відносин між адвокатами при рекомендації клієнта.
48. Адвокатське об'єднання як суб'єкт відносин щодо забезпечення дотримання правил адвокатської етики.
49. Етичні аспекти відносин адвоката з органами досудового розслідування.
50. Розірвання угоди про надання правової допомоги.
51. Відносини адвоката з судом та іншими учасниками процесу.
52. Етичні засади відносин адвоката з судом.
53. Дотримання норм адвокатської етики в громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвоката.
54. Відповідальність за порушення правил адвокатської етики.
55. Система безоплатної правової допомоги в Україні.

56. Проблема відповідності чинного національного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність міжнародним стандартам.
57. Основні засади організації роботи адвоката в провідних європейських країнах.
58. Адвокатська діяльність за законодавством Німеччини.
59. Характеристика діяльності адвокатури Франції.
60. Організація адвокатської діяльності у США.
61. Особливості здійснення адвокатської діяльності за законодавством Великобританії.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- дослідницький метод
- дошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Адвокатура України» використовуються такі методи оцінювання: для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо; для модульного контролю у вигляді письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо; для підсумкового контролю проведення екзамену (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.).

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5

3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА А ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для недиференційованого заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота					Самостійна робота	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1							
T1	T2	T3	T4	T5			
6	6	6	6	6	10	40	100
Модульний контроль 1 - 20							

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	50	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Адвокатура України» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

1. Бурбика М.М., Уткіна М.С. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2016. С. 103-107. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/112442/mod_resource/content/1/posibnik_u_shemah_burbyka_2016.pdf.
2. Дудченко О.Ю., Іванцова А.В., Крючко Ю.І. та ін. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. з підгот. до іспиту. Відп. ред.: О.О. Овсяннікова, І.В. Юревич. Харків : Право, 2017. 237 с.
3. Зейкан Я. П. Захист у кримінальній справі: Наук.-практ. посіб. К.: Вища шк., 2014. 291 с.
4. Зейкан Я.П., Сафулько С. Ф. Настільна книга адвоката у кримінальній справі(КПК 2012). 2-ге вид., доповн. К.: Видавництво «Дакор», 2015. 640 с.
5. Ковалів М.В., Єсімов С.С., Назар Ю.С. та ін. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2016. С. 271-303. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/112443/mod_resource/content/1/posibnik_kovaliv_2016.pdf.
6. Лапкін А.В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах. Вид. 7-ме, змін. і допов. Харків : Право, 2018. 168 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/112444/mod_resource/content/1/shemy_lapkina_2018.pdf.
7. Судові та правоохоронні органи України: Мультимедійний навчально-методичний посібник. Національна академія внутрішніх справ: https://arm.naiu.kiev.ua/books/spou_2019/info/vstup.html.

8. *Фіолевський Д.П. Адвокатура: підручник. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Алерта, 2014. 624 с.* URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/112531/mod_resource/content/1/advokatura_fiolevskiy_2014.pdf.
9. Терещук Г.А. Судові та правоохоронні органи України. Конспект лекцій для студентів спеціальності 081 – «Право» денної та заочної форм навчання. Луцьк: ЛНТУ, 2017. С. 97-107. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/112441/mod_resource/content/1/konspekt_lekciy_tereschuk_2017.pdf.
10. Погорецький М.А., Яновська О.Г. Адвокатура України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 368 с.
11. Козакова І.В. КОРОТКИЙ АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОКАРАНЬ ЗА ЗЛОЧИНИ У ВИБОРЧІЙ СФЕРІ. Правові новели. 2020. № 11. С. 112-116
12. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 01.08.2020).
13. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури: Затв. рішенням звітно-виборного з'їзду адвокатів України 09.06.2017 р. URL: <https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/11/PolojennyaProVKDKKA2017.pdf>.

Періодичні видання:

1. Журнал «Вісник господарського судочинства»
2. Журнал «Юридичний вісник»
3. Журнал «Юридична наука».
4. Журнал «Закон і бізнес».
5. Журнал «Право України».
6. Вісник прокуратури.
7. Економіка. Право. Фінанси.
8. Серія видань «Юридична газета» та ін.

20. Інформаційні ресурси

1. <http://rada.gov.ua/> – офіційний сайт Верховної Ради України
2. <https://www.kmu.gov.ua/> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
4. <https://www.president.gov.ua/documents> – офіційний сайт Президента України
5. <https://minjust.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства юстиції України.
6. <https://lawyersunion.org.ua> – сайт Співки юристів України
7. <http://www.drs.gov.ua> > regulations - – Нормативно-правові акти України
8. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
9. <http://nlu.org.ua> – Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого
10. <http://pravo.biz.ua/> -Pravo.biz.ua : юридична бібліотека
11. <http://law.biz.ua/books/0023/0204.ht> - Електронна юридична бібліотека
12. <http://www.pravoznavec.com.ua/> - Правознавець : електронна б-ка юрид. л-ри
13. <http://lexlibrary.org/> - Електронна юридична бібліотека Lex
14. <http://znatoki.net/> - Юридична бібліотека на Znatoki.net
15. <http://www.yur-info.org.ua/> - Юр-Инфо – сайт для юриста
16. <http://www.coe.int> -Рада Європи
17. <http://europa.eu.int/eur-lex/> - База законодавства ЄС - EUR-Lex
18. <http://www.echr.coe.int> - Європейський суд з прав людини
19. <http://www.eurocourt.org.ua> - Український портал практики Європейського суду з прав людини
20. <http://www.chartesociale.coe.int> - Європейська соціальна хартія